

VEČERNI LIST

Posamezna številka 40 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 40 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . B 50—
za pol leta . B 25—
za četrt leta . B 13—
za 1 mesec . B 4-50

Za Ljubljano mesечно 4-50

Uredništvo in uprava:

Kapitanjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 99

Stavka krščanskih staršev.

Noben krščanski otrok v nekrščansko šolo!

Brno, 26. decembra. Svobodomiselna, liberalno-socialistična vlada v češko-slovaški republiki je uvedla v šolah pouk brez molitve, brez krščanskega nauka, brez krščanske moralne vzgoje. Ker protesti krščanskih staršev niso nič pomagali, so starši začeli stavkati in niso več pustili

svojih otrok v šolo. Izpočetka so stavkali le posamezni kraji, sedaj pa stoje v stavki že celi okraji in okrožja. Starši izjavljajo, da nočejo pošiljati svojih otrok v šolo, kjer bi bili deležni brezverske in nekrščanske vzgoje. Kulturni boj na Češkem se vrši z vso silo. Ljudstvo vstaja in se zaveda!

Mirovna konferenca se preseli iz Pariza v London.

LDU London, 29. dec. (ČTU) Konferenca za razpravo o vprašanjih, ki jih je še rešiti med aliranci, bo bržkone v Londonu, ker Lloyd George zaradi irske-

ga vprašanja ne more odpotovati. Zato je predlagal, da se konferenca preloži iz Pariza v London.

Velikanski viharji v Atlantskem oceanu.

LDU Kodanj, 28. decembra. (ČTU.) »Politiken« poročajo iz New Yorka, da vsled strahovitih viharjev, ki divjajo v severnem delu Atlantskega oceana, ne more

oditi iz newyorške luke več kot 100 ladij. Ob obrežju mrgoli razbitih ladij. V New Yorku je padla temperatura na 20° pod ničlo. Po deželi divjajo hudi snežni viharji.

Zasebna pisma Viljema.

LDU Berlin, 29. dec. (ČTU) Pariški »Journal« javlja, da bo objavljaj od 1. januarja dalje privatna pisma, ki jih je Viljem II. pisal Nikolaju II. v letih 1894 do 1914. List pravi, da bo ta konferenca označevala vso osebno politiko cesarja Viljema čez 20 let, kar je pripravljaj vojno.

Nemška armada bo štel 96.000 mož.

LDU Berlin, 29. decembra. (ČTU.) Pričakovati je, da se bo ustanovila državna vojska do 1. aprila 1920. Ker se bo moštvo skrčilo na 96.000 mož, bo cela vrsta mest izgubila garnizijo.

Foch — vojni minister.

LDU Basel, 29. decembra. (ČTU.) Baselska »Pressinformation« poroča iz Pariza: Kakor se govori v poučenih kro-

gih, se bodo takoj po ratifikaciji mirovne pogodbe izvršile obsežne premembe v francoskem generalnem štabu in v vrhovnih mestih vojaške uprave. Maršalu Fochu bodo dali mesto vojnega ministra, in bo obdržal tudi vse posle kot vrhovni poveljnik medzavezniških posadk.

Ruski ujetniki se vrnejo Denjkinu.

LDU Berlin, 29. decembra. (ČTU.) »Arbeiter-Zeitung« poroča: Maršal Foch je sporočil nemški vladi, da se mora odpustiti od ruskih vojnih ujetnikov, ki se nahajajo še v Gdanskem, 24 častnikov in 157 mož v južno Rusijo k Denjkinu. Nemška vlada je izjavila, da smejo potovati ti ujetniki samo na ententnih ladjah in pod ententno zastavo. Ako pomenja to postopanje kršitev nevtralnosti, mora prevzeti odgovornost za to ententa.

Za leto 1920!

Konec leta! Naj zato opozorimo vse svoje prijatelje in tovariše, da je nas vseh dolžnost, delati za razširjenje krščanskega delavskega tiska.

»Večerni list« svojo nalogo vrši zvesto; vneto se bori za javno poštenje, za pravice delavskega ljudstva, proti nasilju in korupciji, ki jo uvaja v javno življenje sedanja vlada s pomočjo socialnodemokratskih zastopnikov.

Od delavstva, doslej organiziranega pri socialistih, dobivamo pozive, naj vztrajamo, da se vsemu delavstvu odpro oči ter da pridejo vsi do prepričanja. Socialna demokracija ne more rešiti niti zadev male države, zato ni upanja, da bi mogla rešiti celo velike socialne zadeve celega sveta.

Od vseh strani prejemamo bodrila, da je bolj ko kedaj prej treba sedaj v teh velikih časih socialnih borb, delavstvu kazati prave smernice za bodočnost. Povsod je socialna demokracija doživela polom s svojo vlado. Povejmo to delavstvu, da nam ostane prihranjeno bridko razočaranje!

Ni dovolj, da pišemo o tem! Treba je, da delavstvo to bere! Zato na delo, da se razširi »Večerni list«, ki stane za l. 1920.

mesечно 4 K 50 vin., posamezna številka pa le 30 vinarjev!

V sedanji draginji malenkostni vinarji. Na delo za pošten delavski tisk!

Širite »Večerni list«!

Ujetniki se vrnejo iz Italije!

Sinoči je prispela iz Belgrada naslednja vest:

»Politika« poroča: Iz zanesljivega vira doznavamo, da je italijanska vlada sklenila na predlog ministrskega predsednika Nittija, da se vsi jugoslovanski vojaki, ki so bili ujeti za vojne na italijanski fronti, pošljejo v domovino. Število ujetnikov znaša nad 50.000 mož. Kakor se čuje, je italijanska vlada zahtevala od naše države, naj imenuje komisijo, ki bo uredila transporte ujetnikov.

50.000 jugoslovanskih vojnih ujetnikov se vrne iz strašnega laškega ujetništva v domovino! Ta vest bo napolnila z globoko radostjo vse sloje našega naroda, ki je že tolikrat nujno, a zaman zahteval rešitev svojih sinov iz muk laškega ujetništva.

Upamo, da vest, ki jo pošiljajo iz Belgrada, temelji na resničnih podatkih, in da bo naša vlada takoj ukrenila vse, da se uredi transport naših ujetnikov v domovino.

Želimo pa in prosimo naše ljudstvo, da se takoj začne pripravljati za dostojen sprejem teh bednih nesrečnikov. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi ti reveži po nesrečnih letih laškega suženjstva, umiranja in glada prišli v domovino kot tujci. Osnujejo naj se takoj odbori, ki bodo sprejemali vračajoče se ujetnike na postajah, jih krepčali in lajšali težave dolge poti. To je važno prav tako, kakor odbori v domačih župnijah, ki naj sprejemajo na najlepši način vrnivše se vojake.

Neprimerno važnejše kakor to pa je, da se preskrbi, da bodo vrnivši se vojaki doma dobili tudi takoj pošteno delo in zaslužek, hrano in obleko, posebno oni delavskega stanu, ki so navezani na delo svojih rok. Nikakor ne bomo smeli trpeti, da bi vojaki, ki so v Italiji pretrpeli nečloveško gorje, lakoto in bedo, bili istemu

Narodnosti v čehoslovaški republiki.

Čeho - Slovaki 35 in 25%
Nemci 20%
Poljaki 7%
Ukrajinci 7%
Mažari 6%
Skupaj 60%

zlu postavljeni v domovini, v katero se bodo vračali in ki jo pričakujejo s hrepenčim srcem.

To ni le narodna, to je socialna dolžnost nas vseh!

Korupcija liberalnih samostojnežev.

Mi Slovenci se radi pobahamo: glejte, kako so drugod koruptni, a pri nas je vse v redu. Toda liberalno in socialno-demokratska vlada še ni pol leta na krmilu, že se je tudi pri nas ugnezdila korupcija. Najnovejša je storjena na korist liberalnih samostojnežev.

Liberalni kapitalisti so s pomočjo našega največjega kapitalističnega zavoda Jadranske banke ustanovili veletrgovsko društvo Ekonom. Ekonom bi naj bil naslednik blagopokojnega Agronoma ter kakor on gospodarsko agitačno sredstvo za liberalne kmete proti ljudski stranki. Voditelj te organizacije bo, kakor se je pred kratkim javilo, liberalni advokat dr. Sajovic. Ekonom uživa izredno protekcijo JDS, ki je v posebnih okrožnicah zanj agitirala, ter s tem seveda tudi protekcijo naše deželne vlade.

Liberalni samostojneži so začeli slepariti ljudstvo, da jim bodo dajali cenejšo obleko in cenejšo žito. Za obleko so jim dajali lističe, s katerimi so pri ljubljanskih trgovci dobivali blago po istih cenah kakor vsak drug kupovalec. To so za nos potegnjeni ljudje kmalu uvideli in privlačnost samostojnežev je padla. Za to so se trudili, da vsaj dobijo žito za svoje pristaše nekoliko ceneje, kakor se splošno prodaja. Toda sami niso niti dovolj spretni, niti dovolj požrtvovalni, da bi mogli izpeljati kar so obljubovali. Neki škofjeloški trgovec se je sicer širokoustil, da bo dal 1 milijon za podkupovanje železniških delavcev in uradnikov v svrhu hitrega dovoza, toda širokoustnež ni daroval samostojnežem niti privrženega desetaka. Ljudje so pričakovali teden za tednom pred cerkvami naznanje no žito, a ga ni bilo. V tej zadregi je prišlo škofjeloška deželna vlada na stroške vseh davkoplačevalcev samostojnežem na pomoč.

Deželna vlada, oziroma prehranjevalni urad z njegovimi organi, hodi z lastnim premožem, s posebno lokomotivo, z izposojenimi vagoni in lastnim osebjem po žito v Banat, ker pri vzorno urejenem prometu sedanje demokratske in socialistične vlade drugače ni mogoče dobiti niti vagona iz Bačke. Stroške tega posebnega prevoza nosijo kupovalci žita, torej vse prebivalstvo Slovenije, ki mora žito kupovati. Čim več stane prevoz, tem dražje žito! Železniški izvedenci nam zatrjujejo, da stane prevoz za vagon najmanj 200 K.

Samostojneži sami niso mogli prevoziti žita, in sedaj nastopi Ekonom. To kapitalistično podjetje je dobilo takoj od deželne vlade za samostojneže izredno dovoljenje. Petdeset vagonov, ki bi naj vozili hrano za vso Slovenijo, so se telegrafično nakazali kapitalističnemu Ekonomu za samostojneže. Država preskrbi za vagon, plača njih prevoz, in namesto da bi se vozilo žito za vse potrebne prebivalstvo, se bo sedaj vozilo na državne stroške za liberalno stranko samostojnežev. Ali ni to škandal, ali ni to korupcija?

Delavsko ljudstvo! Ti boš trpelo pomanjkanje, med tem pa si bodo liberalni vampeži, verižniki in birti vozili na stroške vsega ljudstva žito iz Banata, da bo jim za limanice, na katere bodo lovili svoje kaline. Tako izrabljanje državne oblasti in državnega denarja v korist kake politične stranke, je nedopustno, je koruptno. A tudi stranka ni nič vredna, ki si da svoje strankarske agitačne poteze plačevati od vsega prebivalstva ter se hrani iz državnega korita.

Nimamo nič proti temu, da liberalni verižniki in birti skrbijo za svoje backe, a to naj delajo na svoje lastne stroške. Da pa mora delavsko in kmetijsko ljudstvo plačevati njihov lov na nezavedne ljudi, to je naravnost nečuvno. Kaka škoda je, da nimamo ne pokrajinskega ne državnega zbora, v katerem bi se mogel ta korupten slučaj javno pribiti ter se zahtevati kazni in povrnitev. Toda prišel bo dan plačila, hud in črn dan za samostojne koritarje in njihove vladne zaščitnike!

Politične novice.

Resnica ali šala? V resnih krogih se pripoveduje to-le: Srbi imajo le majhno tobačno tovarno v Nišu, ki predeluje domači duhan. Ta ne more zadoščati potrebam, za to sta zaposleni za srbski duhan tudi dve privatni izvezdravni solunski tovarni, kateri tobačne izdelke poljubno podražujeta. Naša ljubljanska tovarna je urejena tako na veliko, da bi lahko še enkrat toliko ljudi zaposlila, kakor sedaj, ako bi imela dovolj materiala. Kompetentni činitelji so se obrnili na finančno ministrstvo, da se jim da duhan, ki ga niti Niš niti Solun ne moreta izdelati, tako da gre blago v kvar. Na ta način bi se izrabile investacije ljubljanske tobačne tovarne, obenem pa bi našlo nad 1000 ljudi skromnega zaslužka v tovarni. A v Belgradu se jim je prezirljivo odgovorilo: »Katoliških cigaret ne rabimo! — Mi ne moremo verjeti, da bi se ta strašen izrek storil resno, in smo še vedno nagnjeni, da smatramo te besede le za neumestno in neokusno šalo. Toda v negotovosti nočemo biti in zato prosimo naše poslance, da ugotovijo, kaj naj pomeni oni cinčen izrek.

+ Vagoni za liberalne samostojneže. Vlada je dala na stroške vsega prebivalstva liberalnim samostojnežem 50 vagonov na razpolago, da z njimi razpolagajo za strankarske namene. V Banatu pa čaka za 1500 vagonov živil, da se pripeljejo k nam, a ni vagonov. V Solunu je za 2000 vagonov soli, a ni vagonov. Ljudstvo želi po soli, a vagoni dobivajo liberalci. Na naših postajah stoji za 1000 vagonov obleke, čevljev, perila, a se ne more transportirati. Tudi petroleja ne dobimo radi pomanjkanja vagonov. Vse ljudstvo trpi, a med tem delajo liberalni kapitalisti z našimi vagoni za svoje stranke in strance!

+ »Naprej«, le naprej! »Naprej« je začel prinašati štetetove članke iz prve dobe svetovne vojne, a je naenkrat utihnil. Iz člankov se razvidi velik avstrijizem, katerega pa ni imel samo Štefe, ampak tudi marsikateri socialdemokratski voditelj, na primer tržaški Pittoni ali pa ljubljanski Kristan. Ti se niso hoteli ločiti od Avstrije in svojih avstrijskih krušnih očetov in gospod Kristan se sedaj, čeprav je aktiven minist-

ster Jugoslavije, najraje prebiva na Dunaju ter deluje za prehrano nemške Avstrije, čeprav mu doma »sodrug« stradajo.

+ Milijoni brez odobrenja. Brez odobrenja parlamenta je dala vlada 10 milijonov dinarjev za zgradbo gledališča v Beogradu (v Srbiji se ne plačujejo davkov!), za zagrebško gledališče 7 milijonov dinarjev, za osješko 3 milijone, za ljubljansko — nič!

+ Bugšegova prehrana. »Naprej« bi rad umil svojega zamorca Bugšega, pa ne gre! Ko je bil Korošec minister, je bilo moke dovolj, sedaj je pa pomanjkanje; je bila celo najfinjša ameriška moka za polovico cenejša kakor sedaj naša; je bila naša moka 4 krat cenejša kakor sedaj Bugšegova. To je resnica, kar zna vsa država!

+ Kje je doslednost. Kakor znano, so med vsemi jugoslovanskimi socialno-demokratskimi strankami odklonili sodelovanje v sedanji vladi samo srbski socialisti. Le-ti so sedaj v prijetnem položaju, da smejo dosledno svojim načelom o politični svobodi neprikrito povedati svojo sodbo o sedanjem absolutističnem, nasilnem režimu. To pa demokratom in njih prijateljem ni ljubo, kar je umevno. Čudno je le, kako nerodno se branijo. Tako očita »Beogradski Dnevnik« srbskim socialnim demokratom — nedoslednost; češ, ako ste komunisti, morate odobravati absolutizem, katerega se poslužuje komunizem širom sveta, ako ste pa socialni demokratje — potem — da, potem pa morate zavreči načelo socialne revolucije. To načelo je sicer učil Marx — ampak današnja socialna demokracija živižga nanj in na njegova načela. Delež na vladi, na ministrskih plačah in dijatah — to danes zanjo velja! Ako bi hotel biti »Beogradski Dnevnik« v svoji vniemi za doslednost iskren, bi moral ostalim jugoslovanskim socialistom očitati nedoslednost in jim svetovati, naj se odreko socialno-demokratskega imena — ne pa srbskim socialnim demokratom, ki so dejansko dosledni. Pa seveda — »demokratom« je treba služiti, pa naj gre pri tem tudi vsa doslednost in logika k vragu.

+ Volk izpremeni dlako, a ne svoje narave. Sarajevska »Srpska Riječ« opisuje današnje »demokrate« in njih dela. Spominja na dejstvo, da je bil v Srbiji najhujši absolutizem tedaj, ko so vladali »liberalci« — sedanji demokrati — stranka, ki ni imela tedaj in nima niti sedaj nič svobodoumnega in naprednega razen imena. Imena grofov Kulmerjev, Svetozarov Pribičevićev — Tisiznih pobratimov, glasovitih reakcionarjev bratov Marinkovićev in bivših tajnikov dinastije Obrenović — Voje Veljkovićev in Dimovićev so narodu dovolj v spominu, da ne pričakuje od njih nič dobrega. A kar so storili sedaj pod demokratskim imenom, presega vse njihove prejšnje čine: Pogazili so srbsko ustavo, parlament, vir ljudske moči, najdragocenejšo in najsvetejšo pridobitev ljudstva v prejšnjem srbskem kraljestvu, za katero so tako hrepenele bratje zunaj tedenjnih mej. Ta ustava je bila ena najboljših in najdemokratskejših v Evropi, bila je delo radikalne stranke. Sedaj pa pridejo nekakšni Pribičevići, Lukinići, Kramerji in Marinkovići, pa to ustavo pogazijo, razženejo parlament in »pripravljajo« volitve, ki naj demokratom zagotovijo oblast in ljudstvu za dolgo dobo nataknejo neznozne suženske verige. Tako naj bi prišlo ljudstvo, ki je dovolj robovalo Turkom, Madjarom in Nemcem, iz starega suženstva v novo suženstvo. Kaj takega se ne sme zgoditi, tega radikalci, Starčevićanci in člani Ljudske stranke, katerim gre za sluzga za našo osvoboditev in kateri hočejo, da naš narod svojo svobodo tudi uživa in se razvija — nikdar ne bodo dovolili. Odkar so zavladali v državi »demokrat«, se širi po njej nevolja, jok in zdihovanje. Na zunaj nam gre vse narobe, ker imamo reakcionarno, absolutistično vladu, pred katero demokratični svet ne more imeti spoštovanja. Tako so »demokrat« ostali nesreča in nevarnost za državo, kakor so to bili nekoč pod svojimi starimi imeni. Zato, ljudstvo — zaključuje list — varuj se »demokratov«! Kdor je z njimi in jim pomaga, je proti državi.

+ Brezuspšno prizadevanje. Centralni odbor švicarske socialnodemokratske stranke se bo sestal sredi meseca januarja, da razpravlja o možnost sklicanja socialistov vsega sveta za vzpostavitev internacionalne.

+ Ljenu na umiku? Iz Moskve poročajo, da so 20. decembra na zborovanju združenih sovjetov izvolili za predsednika Kalinina, medtem ko je bil Ljenu izvoljen le za podpredsednika. Iz tega bi se dalo sklepati, da se hoče Ljenu umakniti, ali pa da dobiva premoč zmernejša struja.

Novi predsednik Slovenske kmetijske družbe.

Na današnjem običnem zboru Slovenske kmetijske družbe je izvoljen za predsednika kmet Iskra (SLS) s 150 glasovi proti kandidatu liberalnih samostojnežev Gustavu Piricu, ki je dobil 67 glasov. — Volitve se nadaljujejo.

Dnevne novice.

— Smrt delavskega bojovnika. Konjice: Dne 23. decembra je umrl po kratki, potrpežljivo prenašani bolezni Alojzij Perkljč, predelavec v Laurichovi tovarni in prvi predsednik Jugoslov. Strokovne Zveze, skupine Konjice. Bil je odločen krščanski mož, vrl značaj, in v znanem boljševičkem gibanju med delavstvom, ki je nastopilo kot posledica vojske, se je odločno postavil na čelo krščansko mislečemu delavstvu v konjiškem okraju. Zguba, ki nas je z njegovo smrtjo zadela, je bridka. Kako priljubljen in spoštovan je bil rajni, je pokazal njegov lep in slovesen pogreb na Božični dan. Mil. g. arhidijakon Franc Hrastelj mu je govoril ob odprtem grobu ganljivo v slovo in ga slavil kot vzornega krščanskega delavca. Slava vrlemu možu!

— Ideja delavskega združništva napreduje z velikimi koraki. Vseposvodi se oglašajo zahteve po otvoritvi novih prodajaln. I. ljubljanske delavsko konsumno društvo, ki je v kratkem otvorilo več novih prodajaln, bo otvorilo dne 2. januarja tudi prodajalno za svoje šiškeške člane v lastni hiši Spod. Šiška št. 1, bivša Avbeljeva pekarija. V hiši ima že svojega peka. Na Novega leta dan ob 10. dopoldne bo blagoslov hiše in prodajalne, h kateremu so vabljeni člani in prijatelji naše organizacije.

— Nov vozni red na južni železnici. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: S 1. januarjem se izpremeni vozni red Simplon-Orient ekspresnega vlaka in se uvede nov brzovlak med Ljubljano in Beogradom. Po novem »oznem« redu odhaja Orient-ekspres iz Logatca ob 3 uri 51 min. in pride v Ljubljano ob 4.44. Iz Ljubljane odhaja ob 4.56 in pride v Zidan most ob 6.20. Odhod iz Zidanega mesta ob 6.40, prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 8.30. Dalje odhod ob 9. uri in prihod v Sisak ob 10.4, odkoder odrine ob 10.14. — V nasprotni smeri pride Orient-ekspres v Sisak ob 19.16 in odhaja ob 19.24. Prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 24.43, odhod ob 24.53. Prihod v Logatec ob 1.43, odhod proti Trstu ob 3. uri. — Orient-ekspres ima od 1. januarja samo spalne in jedilne vozeve, tako da odpadejo tudi vozovi prvega razreda. — Novi brzovlak Ljubljana-Beograd bo vozil po naslednjem voznom redu: Odhod iz Ljubljane ob 20.21; prihod v Zidan most ob 21.30, odhod ob 21.52. Prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 23.36, odhod ob 24.17. Prihod v Sisak ob 1.13, odhod ob 1.21. — V nasprotni smeri bo pripeljal brzovlak Beograd-Ljubljana v Sisak ob 1.6 ter odhajal proti Zagrebu ob 1.14. Prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 2.10, odhod ob 3. uri. Prihod v Zidan most ob 4.50, odhod ob 5.15. Prihod v Ljubljano ob 6.37. Ta dva nova brzovlaka imata samo vozeve prvega in drugega razreda. S prvim januarjem odpove zagrebško ravnateljstvo državnih železnic dosedaj vozeča brzovlaka št. 5801 in 5802 med Zagrebom in Beogradom. — Osební vlak št. 36 na progi Ljubljana-Celje ne vozi več. Namesto njega pa vozi vlak št. 38 b, ki odhaja iz Ljubljane ob 4.15, torej pol ure prej, kakor dosedanjí vlak št. 36. V Celju preide ta vlak zopet v vozni red prejšnjega vlaka št. 36. Goričmenjeni novi brzovlak odide prvič iz Ljubljane v Beograd v sredo, dne 31. decembra 1919, prvič pa pride v Ljubljano dne 1. januarja 1920.

— Madjarski listi v Novem Sadu. »Zastava« poroča, da bosta v Novem Sadu začela izhajati dva madjarska dnevnik: enega bodo izdajali demokrati, enega pa krščanski socialci pod uredništvom dr. R. Schlesaka.

— Dom za mladoletnike, to je zavod za zapuščeno mladino, so te dni otvorili v Beogradu v ulici Kraljevića Marka. Za voditelja je imenovan učitelj Milorad Nikićević.

— Tihotapstvo z živili na korist Italijanov. Kako globoko je sebičnost razjedla poštenje v ljudeh, priča dejstvo, da se najde celo v Dalmaciji, ki je tiči italijanski meč v živem telesu, ljudi, ki iz lastne sestradane dežele tihotapijo živila Italijanom v Šibeniku, Zadru, Reki, Trstu. Tako so te dni zasledili v Omišu in Splitu trgovce, ki so skušali izvoziti Italijanom poldrugi vagon svinjske masti, kupljene v Banatu, in 4 vagone sladkorja! To v času, ko v Splitu oblast radi velikega pomanjkanja živila rekvirira in se ljudje pehaajo za par dek masti.

— Kaznovani oderuhi. Te dni je mestno redarstvo v Splitu kaznovalo pet trgovcev zaradi previsokih cen; dva sta bila obsojena vsak na 5000 K, trije pa vsak na 10.000 K globe. Razen tega jim je oblast zaplenila 10 % od 157 kvintalov masti, ki jo je nato prodala na korist mestnim revežem.

— Kinematograf ne sme žaliti verskih čustev! Nemškemu državnemu zboru je predložilo ministrstvo za notranje stvari zakonski načrt glede cenzure filmov. Po tem zakonu bi se razveljavila odredba ljudskih poverjenikov z dne 12. novembra 1918, ki odpravlja vsako cenzuro. Po določilih novega zakonskega načrta se smejo filmi samo proizvajati, ako so bili uradno priznani in ako ne ogrožajo javne varnosti ter ne žalijo verskega čuta.

— Korajžni fantje so v Radečah. To so pokazali na Sveti dan v gostilni pri Jakobu Lotriču. Trije fantje so se spravili nad Janeza Lavrinca. Tepli so ga s stolom po glavi in po životu, kamor je pač padlo. Za konec so ga pa na levo roko zaznamovali z nožem. Celo zadevo in uvo v rokah domači žandarji. Prvo pomoč je dal Lavrinu dr. Homan v Radečah. Otepeni fant se je prišel zdraviti v ljubljansko bolnišnico.

— Pri igri se je ponesrečil 6 letni Jakob Nemec, sin kajžarja pri Sv. Ani pri Trziču. Vrtil je obroč, pri tem pa padel sredi robe na tla tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Sinka so pripeljali v bolnišnico.

— Valuta za zagrebški borzi 27. decembra: Dolar (100): 9100 K; avstrijska krona (100): 54 K; bolg. lev (100): 175 K (blago); carski rubelj (100): 145 kron; dinar (100): 394 K; franc. frank (100): 925 K; nem. marka (100): 235 K; rum. lej (100): 270 K; ital. lira (100): 730 K.

Ljubljanske novice.

Ij »Pred smrtjo.« — »On, ona, on.« Danes ob pol 8. uri zvečer se bo vršila na Ljudskem odru predstava Strindbergove enodejanke »Pred smrtjo« in Braccove komedije: »On, ona, on.« Igrita sta lepi in visoke umetniške vrednosti. Predstava, ki jo priporočamo posebno naši inteligenci, obeta biti dovršena v vsakem oziru. V komediji bo gostovala gospa Borštnik-Zvonarjeva. Predprodaja vstopnic se nahaja v trafiki gospe Mediceve nasproti Jugoslovanske tiskarne in v prodajalni »Nove založbe« na Kongresnem trgu. Večerna blagajna se odpre 1 uro pred predstavo.

Ij Dijaški transporti. Do sedaj so določeni: za 2. januarja transport na Dunaj, vodi tov. Ludvik Lobé, Krojaška ulica 6; za 5. januarja transport na Dunaj in Brno, vodi tov. Rud. Lavrič, Mestni trg 17/II. — Tovariši, ki potujejo po 5. januarju v Prago, Brno ali na Dunaj, naj javijo takoj po dopisnici na naslov »Ferijski savez«, tov. Ivan Ferluga, hotel »Tivoli«, kdaj približno in kam žele potovati in koliko prtljage mislijo vzeti seboj, da vemo določiti termine transportov. Tovariši, ki so pripravljeni prevzeti vodstvo kakega transporta, naj se prijavijo še posebej »Ferijskemu savezu«, tov. Ivan Ferluga, Marjanščice (Akad. menza) vsak dan od pol 1. do pol 2. ure, da jim preskrbi solidarno sodelovanje ljublj. dijaštva. — Vidiranje potnih listov preskrbi za vse transporte tov. Zupancič, Zabjark 7, oddati do 31. decembra vsak dan od 10. do 12. ure. — Jug. akad. podp. društvo.

Ij Prijeta ruska tatova, ki sta bila pred poroto oproščena. Poročali smo že, da sta Rusa Tokatli, ki sta bila pred poroto oproščena obtožbe radi tatvine, svoj zaklad 30.000 K zakopala v Šiški. Ta zaklad je policija izsledila in izkopala. Tokatlija sta prišla v soboto zvečer prašat, nič hudega sluteč, na policijo, če so njuni potni listi že gotovi, da se vrnejo v domovino. Mesto potnih listov v Rusijo sta dobila varno stanovanje v ljubljanski ječi. Porota, ki je oba tatova že enkrat oprostila, se bo morala vnovič baviti z njuno tatvino, ker je denar najden. To je enkrat dober nauk za porotnike!

Ij 4 milijone kron za ljubljansko aprovizacijo. Deželna vlada je dovolila mestni občini najeti posojilo 4 milijonov kron za mestno aprovizacijo.

Ij Garje in nesnaga. Pišejo nam: Čez garje ste zabavljali v zadnjem »Večernem Listu« in čez ljubljansko bolnico. Naj pridenem še jaz svoje mnenje. Če se hoče garij iznebiti, to se pravi, »da se greš zdraviti« v ljubljansko bolnico, moraš imeti dober želodec in še boljše voljo, da se vležeš na te »čedne« bolniške postelje. Nisem zdravnik, vendar pa bi bil mnenja, da ni potrebno, da bi bile za garjave ljudi neobhodno potrebne tako umazane postelje. Je že res, da se postelja od mazila umaže in onesaži. Je pa tudi res, da se postelja lahko preobleče! Ne vemo kdo ima tu besedo, ali sestre, ali uprava, ali ravnateljstvo bolnice. Naj ima kdorkoli, snaga je poglaviten del pri zdravju. Tako si mislimo, mlj želeli bi mto primerno pojasniti.

Razne novice.

r Normalno življenje. Clement Vantel piše, kdaj bomo pričeli normalno življenje. »Kadar lepe noge na pozornici ne bodo več nadomeščale duha in talenta, ko bomo imeli dovolj tobaka, sladkorja, masla, prostora na tramvaju in tri podlistke v našem listu, kadar nas ne bo več tlačila surovost in neotesanost oblasti, ko bodo delavci zopet začeli delati in bodo politiki opustili trgovske spekulacije; dalje kadar invalidi ne bodo več prodajali na vogalih in v kavarnah poštno dopisnice, ko trobarji ne bodo polni vojnih vdov, in ko bodo železnice, brzojavi, pisma prihajala ob dočnem času na odrejeno mesto, ko bodo zopet dosegli svoje častno mesto poštenje in duha svobode... itd.« Kdaj bo to?

r Nov izum v zrakoplovstvu. Francoski profesor Lacoite in inženir Louis Damblanc sta izumila novo vrsto zrakoplovov, ki jih je mogoče spuščati v navpični smeri na zemljo in ki letijo z naglico 150 km na uro. Francoska vlada se zanima za ta novi izum in je dala izumiteljima podpore za 100.000 frankov.

r Velikanski avtomobilni park je v Langres na Francoskem. Tam stoji 40.000 avtomobilov skupaj pod milim nebom. Bili se last ameriške armade. Dvakrat na teden se vrši prodaja avtomobilov, a nobenkrat jih ne prodaja več ko 400. Tako potече 18 mesecev, preden bo ves park razprodan. Tu vidiš vsakovrstne avtomobile. Da pa dež in megla vozom jako škoduje, je jasno ko beli dan.

r Gostilnica v aeroplanu. Veliki angleški zrakoplov »R 33« je nedavno tega napravil šestintrideseturno zračno potovanje preko Holandske, Belgije in severno-francoskega bojišča. Na zrakoplovu je bila posadka, namreč 4 častniki in 27 mož angleških letalcev, zastopniki avstralske vlade in francoskega veleposlaništva ter pet zastopnikov velikih londonskih trgov. Poleg teh je bil v zrakoplovu signor Contaluppi, šef velike restavracije v Londonu »Criterion« s kuharjem in natakarjem. V miniaturni restavraciji je bila visoko med nebom in zemljo pojedina z izbranim listom. Ostrige, gnjat, zeleni fižol, goveja pečenka, sladčice s sladoledom, kompot in kava. V kozarcih je iskril šampanjec in druga draga vina.

r Po operaciji zopet pošten človek. Najvišje dansko sodišče se je nedavno tega bavilo z zanimivim kriminalnim slučajem. Neki Andersen je bil že štirikrat kaznovan, zaradi kradeži pa je bil iznova na zatožni klopi zaradi tatvine. Pri obravnavi se je pokazalo, da je vsled padca v mladosti trpel na epilepsiji. Zdaj je bil operiran in po operaciji je postal ves drugačen človek, ki nima najmanjšega nagona do tatvine. Ali takom omenjene obravnave se je tudi dogledalo, da se je prej spoznal krivega 35 tatvin, katerih sploh nikoli izvršil ni. Sodišče je proglasilo Andersena za nekrivega, na kar je bil zatoženec izpuščen iz preiskovalnega zapora.

Aprovizacija.

a Prodaja krompirja. Mestna aprovizacija ima v zalogi še nekaj vagonov krompirja, ki ga bo oddajala v cerkvi sv. Jožefa po sledečem redu in sicer: za stranke iz I. okraja dne 31. dec. 1919; II. okraja dne 2. jan. 1920; III. okraja dne 3. jan.; IV. okraja dne 5. jan.; V. okraja dne 7. jan.; VI. okraja dne 8. jan.; VII. okraja dne 9. jan.; VIII. okraja dne 10. jan.; IX. okraja dne 12. jan.; X. okraja dne 13. jan. vsakokrat od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Kilogram krompirja stane K 1.50.

Narodno gledališče.

Opera.

Dne 30. decembra, torek: »Rusalka«. Abonement A.

Dne 31. decembra, sredo popoldne ob 4 uri: »Dijak prosiak«. Izven abon.

Dne 1. januarja, četrtek: »Lepa Helena«. Izven abon.

Dne 2. januarja, petek: »Rusalka«. Abonement B.

Dne 3. januarja, sobota: »Prodana nevesta«. Abonement C.

4. januarja, nedelja: Hoffmanove pripovedke. Izven abon.

Drama.

Dne 30. decembra, torek: »Na Pologu«. Abonement C.

Dne 31. decembra, sredo popoldne ob 3. uri: »Na Pologu«. Izven abon.

Dne 1. januarja, četrtek popoldne ob 3. uri: »Pepelka«. Izven abon.

Dne 1. januarja, zvečer: »Korenček«. — Ženitev. Izven abon.

2. januarja, petek: »Hlapci«. Abon. E.

Dne 3. januarja, sobota: »Korenček«. — Ženitev. Abonement D.

Dne 4. januarja, nedelja popoldne: »Protekcija«. Izven abonementa.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.